

■ TRIBUNA ELECTORALA

Chatschaders, i va per bler – lain star ensemen!

ANDREAS FELIX, CANDIDAT PER LA

REGENZA DA LA PBD, HALDENSTEIN

Dapi ils 8 da november 2017 savain nus che la dretgira federala na sustegna betg da declerar nunvalaivla l'iniziativa davart la chatscha speziala, decidida dal cussegl grond. Per far sia decisiun aveva quel sa laschè manar da la persvasiun, ch'i – tenor il text da l'iniziativa – na saja betg pli pussaivel da regular il dumber da selvaschina

ordaifer l'ordinaria chatscha auta, surtut betg il dumber da tschiervs. Perquai stettia quella en cuntradiziun cun il dretg federal. La fin finala pretenda l'iniziativa ch'ils temps da chatscha sajan da fixar da quella maniera ch'ils plans da reducziun sajan en mintga cas d'ademplier cumplainmain durant l'ordinaria chatscha auta, quai vul dir, tenor text da l'iniziativa, enfin la fin d'october. La sentenza da la dretgira federala ans mussa uss insatge auter e porta scleriment en dus regards: Per l'ina cunferma ella ch'i n'è betg pussaivel d'accumplir ils plans da reducziun dals tschiervs en tschertas regiuns da noss chantun enfin la fin d'october e ch'ina regulaziun saja necessaria pli tard. Cuntrari al cussegl grond è la dretgira federala da l'idea che l'iniziativa scumondia sullettmain la chatscha privata suenter la fin d'october, però betg ina chatscha da reschia entras ils organs dal chantun.

La dumonda è ussa be quella: Vulain nus chatschaders quai?

Il dumber dals tschiervs cotschens munta la primavera a 15 000 animals. Per tegnair stabil il dumber èsi da reducir d'atun quest dumber per in terz. Sco chatschader grischun èsi in privilegi da pudair ir a la chatscha ecologica en noss chantun e da dastgar trair a niz 5000 tschiervs senza periclitur lur dumber. La chatscha, sco ella vegn pratigada en il Grischun, correspunda ad in sistem bain equilibrà, grazia al qual vegnan ademplidas las diversas pretensiuns envers la chatscha e coordinà optimalmain il manaschi tranter las singulas modas e manieras da quella. El tegna quint da princips etics e tals en favur da la protecziun d'animals segund l'artitgel 11 da la lescha da chatscha chantunala che prescriba da pigliar resguard dal temp da copulaziun. Cun circumscriber ils territoris da schurmetg vegn tegnì quint dals bassegns da la selvaschina d'avair la pussaivladad da sa retrair ed avoir paus. Da l'autra vart vegn tendì da cuntanscher cumplainmain ils plans da reducziun

durant la chatsch'auta, surtut pertutgant ils tschiervs. Quai reussescha fitg bain sch'ins na refusa betg da pigliar en consideraziun che 50% dals tschiervs vegnan schluppettads als cunfins dals asils e dals intschess protegids. Tuttina na vegn quai betg ad esser pussaivel er en l'avegnir d'ademplir ils plans da reducziun enfin la fin d'october en l'entir chantun. Da remplazzar la chatscha speziala cun ina chatscha da reschia statale, fatga entras ils organs da chatscha, na vegn betg en dumonda per mai, uschia sco ch'ella fiss pregiuditgada entras la dretgira federala sche l'iniziativa davart la chatscha supplementara vegniss approvada. La regenza è tegnida da demussar en in messadi per mauns dal cussegl grond pertge che l'iniziativa davart la chatscha speziala saja da refusar, tuttavia cun motivs objectivs. Ella è dentant er pretendida da demussar a la populaziun co la chatscha da tschiervs possia vegnir adattada, per che la polemica, fatga mintg'onn pervia da la regulaziun dal dumber da selvaschina suenter l'ordinaria chatsch'auta, piglia ina fin. Ma er nus chatschaders essan pretendids! Per l'ina avain nus da defender noss privilegi da chatscha, cumbattend la statalisaziun da quella e s'engaschond cuminaivlain per la finamira che l'iniziativa pertutgant la chatscha speziala vegnia refusada. Per l'autra stuain nus esser prontos d'acceptar soluziuns che fan in effect surpassond l'agen intschess da chatscha e ch'èn adattadas per l'entir chantun.